

STEUNPLAN KUNST EN CULTUUR

Kunst en Cultuur

in samenwerking met Bureau Broedplaatsen, Economische Zaken, Belastingen, Stedelijk Evenementenbureau, Gemeentelijk Vastgoed, Werk, Participatie en Inkomen, Onderwijs Jeugd en Zorg en Innovatie/Digitale Stad, de stadsdelen, het Amsterdams Fonds voor de Kunst, amsterdam&partners en de provincie Noord-Holland

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Steunplan kunst en cultuur	5
3.	Programmaliijnen	8
	• Financiële bijdragen voor noodsteun en projecten/programming, en herstel	8
	• Werkgelegenheid	14
	• Cultuurparticipatie, regionaal en (inter)nationaal bezoek	15
	• Digitale praktijk, experiment met activiteiten en openstelling	17
4.	Planning	19
	Bijlagen	21

1. Inleiding

De impact van de coronacrisis op de kunst- en cultuursector van onze stad is onvoorstelbaar groot en de weg naar herstel zal lang zijn. Veel instellingen zijn door hun reserves heen en hebben moeite om te overleven. Er is nog steeds noodsteun nodig maar ook (financiële) hulp bij het weer opstarten van culturele activiteiten zodra het weer kan. De recent gepubliceerde routekaart van het kabinet voor de versoepeling van de maatregelen gaat uit van beperkte publieksaantallen bij een herstart. Ook zijn er disciplines binnen de cultuursector – zoals de nachtcultuur, evenementen en festivals – die vooralsnog niet open mogen of nog niet toegestaan zijn. Veel instellingen blijven voorlopig te maken hebben met grote tekorten op hun begrotingen. *(zie bijlagen A, B)*

Gevolgen voor de werkgelegenheid

De cultuursector is een belangrijke economische sector voor Amsterdam. De creatieve industrie (waaronder kunst en cultuur) staat garant voor meer dan 10% van het totale aantal banen in de hoofdstad. Hiermee onderscheidt Amsterdam zich van de rest van Nederland, de creatieve industrie in onze stad is in omvang even groot als de overige G9-steden gezamenlijk. *(zie bijlagen C, D)*

Met de opeenvolgende NOW-regelingen en noodsteun vanuit het Rijk en de gemeente proberen veel culturele instellingen banen te behouden. Omdat de crisis aanhoudt, zien sommige instellingen zich gedwongen de kosten nog verder te beperken en contracten niet te verlengen en personeel te ontslaan. Daarnaast is het werk van veel kunstenaars, creatieven, toeleveranciers, professionals en zelfstandigen binnen de cultuursector verdwenen. Opdrachten zijn geannuleerd, opdrachtgevers zitten zelf in de financiële problemen of partijen hebben noodgedwongen voor andere dienstverlening moeten kiezen. Omzetten lopen ook onder deze groep sterk terug. Met als gevolg dat velen van hen bij het Rijk en de gemeente vragen om financiële ondersteuning, gericht op bestaanszekerheid. *(zie bijlagen E, F, G)*

Sociale gevolgen

Het wegvallen van cultureel aanbod in de stad heeft een negatief effect op de mentale gezondheid en de sociale cohesie. Kunst en cultuur als vrijetijdsbesteding en moment van ontmoeting is weggefallen. Kwetsbare groepen in de stad ondervinden steeds meer moeite om aan te sluiten bij het maatschappelijk leven. Steeds meer jongeren hebben mentale klachten zoals stress, eenzaamheid en vermoeidheid. Zij missen een uitlaatklep en de mogelijkheid tot sociaal contact – iets wat kunst en cultuur hen kan bieden.

Meer nadruk op digitalisering en experiment

Omdat fysieke bijeenkomsten door de coronacrisis beperkt of helemaal niet mogelijk zijn, begeven steeds meer instellingen en makers zich binnen het digitale domein om publiek te bereiken of kiezen voor kleinschalige activiteiten buiten. Velen van hen ontwikkelen nieuwe platforms en nieuwe digitale presentatievormen en daaraan gekoppelde verdienmodellen, al is het publiek nog niet in grote getalen bereid om te betalen voor online voorstellingen of concerten. Ook worden vormen gezocht waarin de fysieke en de online presentatie van kunst en cultuur gecombineerd worden. De verwachting is dat deze hybride praktijk blijft bestaan na de coronacrisis. Daarnaast is er de uitdaging van de 1,5 metersamenleving in de theaters, concertzalen, musea en bij festivals. De vraag van de sector naar hulp bij het zoeken naar alternatieve vormen van ruimtegebruik en alternatieve (digitale) ruimtes is groot.

De weg naar herstel en het belang van kunst en cultuur

Als een groot deel van de bevolking is gevaccineerd en sneltesten breed zijn ingevoerd, zal de kunst- en cultuursector niet direct voluit kunnen draaien. De verwachting is dat pas in de loop van 2023 de Amsterdamse cultuursector weer uit de problemen zal zijn. *(zie bijlage H)*

Tegelijkertijd spelen kunst en cultuur een belangrijke rol bij het economisch en maatschappelijk herstel van Amsterdam na de crisis. Een rijk en veelzijdig cultureel aanbod is cruciaal om weer bezoekers naar onze stad te trekken en om het investeringsklimaat te versterken. Het biedt daarnaast een belangrijke bron voor ontspanning voor Amsterdammers en bevordert de sociale cohesie – na een tijd van maatschappelijke isolatie. De Amsterdamse samenleving heeft er daarom baat bij dat het herstel van de culturele en creatieve sector zo veel mogelijk wordt gestimuleerd. Daarbij zal onder meer de verbinding gemaakt worden met het masterplan voor Zuidoost en voor Nieuw-West.

Meer in het bijzonder zal de cultuursector ook een belangrijke rol spelen bij de viering van 750 jaar Amsterdam in 2025.

2. Steunplan kunst en cultuur

We starten in 2021 met een breed steunplan voor de Amsterdamse cultuursector. We kiezen voor een integrale aanpak waarbij de volgende portefeuilles betrokken zijn: Kunst en Cultuur, Bureau Broedplaatsen, Economische Zaken, Belastingen, Stedelijk Evenementenbureau, Gemeentelijk Vastgoed, Werk, Participatie en Inkomen, Onderwijs Jeugd en Zorg en Innovatie/Digitale Stad, de stadsdelen, het Amsterdams Fonds voor de Kunst, amsterdam&partners en de provincie Noord-Holland. Op deze manier kunnen we met verschillende bestaande en nieuwe instrumenten de cultuursector zo goed mogelijk helpen. We onderscheiden vier programmaliijnen:

1. Financiële bijdragen voor noodsteun en projecten/programming, herstel

- We geven (nood)steun;
- We stimuleren samenwerking en experiment;
- We geven ruimte voor herstel (o.a. door coulancemaatregelen en lastenverlichting);
- We zoeken meer publiek-private samenwerking gericht op steun voor cultuur.

2. Werkgelegenheid

- We dragen bij aan behoud van werk door middel van (nood)steun;
- We faciliteren (tijdelijke) omscholing en nieuwe inzet van kennis en kunde.

3. Cultuurparticipatie, regionaal en (inter)nationaal bezoek

- We stimuleren cultuurparticipatie door Amsterdammers als dit weer veilig en verantwoord kan;
- We zetten in op het - op termijn - aantrekken van de regionale en (inter)nationale cultuurbezoekers.

4. Digitale praktijk, experiment met activiteiten en openstelling

- We bevorderen kennis en expertise op het gebied van digitale en hybride presentatie en productie;
- We creëren tijdelijk extra fysieke ruimte voor culturele activiteiten in de stad;
- We verkennen nieuwe manieren om openstelling veilig en verantwoord plaats te laten vinden.

Per programmaliijn maken we zo veel mogelijk verbindingen met beleid, maatregelen en programma's van andere overheden zoals het Rijk, de provincie Noord-Holland en de Europese Unie. Daarnaast zoeken we voor de uitvoering samenwerking met private partijen in de stad en het land.

Voor de uitvoering van het steunplan in 2021 is een nieuw eenmalig budget van €21,4 miljoen beschikbaar. Dit bestaat uit de resterende middelen voor kunst en cultuur uit de noodkas 2020 (€ 5,7 miljoen) en de middelen die we ontvangen van het ministerie van OCW voor ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur (€ 15,7 miljoen). Dit laatste bedrag ontvangen we in het kader van het tweede pakket van maatregelen voor de cultuursector van de minister van OCW. De verdeling van deze middelen is als volgt:

Noodsteunmaatregel kunst- en cultuurinstellingen (fase 3)	€ 16,0 miljoen
Noodsteunmaatregel voor broedplaatsen (fase 2)	€ 0,4 miljoen
Stimuleringsregeling nachtcultuur	€ 0,9 miljoen
Uitbreiding projectenbudget Amsterdams Fonds voor de Kunst ten behoeve van makers	€ 2,0 miljoen
Evenementen (fonds en leges)	€ 1,2 miljoen
Maatschappij voor Behoud van Kunst & Cultuur	€ 0,1 miljoen
Banendesk Cultuur (2021-2022)	€ 0,4 miljoen
Bewonerspas	€ 0,1 miljoen
Uitvoering regelingen	€ 0,2 miljoen
Overige inzet voor steun en herstel	€ 0,1 miljoen
Totaal	€ 21,4 miljoen

Daarnaast zetten we reeds bestaande middelen van de gemeente in, specifiek vrijgemaakt ten behoeve van de coronacrisis of binnen bestaande beleidskaders.

Per programmaliijn starten we in 2021 met de hieronder weergegeven acties. Een nadere omschrijving van deze acties is te lezen in hoofdstuk 3.

3. Programmalijnen

1. Financiële bijdragen voor noodsteun en projecten/programming, en herstel

- ***Noodsteunmaatregel kunst- en cultuurinstellingen (fase 3) – gesubsidieerd en niet gesubsidieerd***

Voor kunst- en cultuurinstellingen die in zwaar weer verkeren als gevolg van de coronacrisis maken we een nieuwe subsidieregeling (fase 3). Deze regeling is bedoeld voor twee groepen:

- groep 1: culturele instellingen die een vierjarige subsidie ontvangen van de gemeente of het AFK in het kader van het Kunstenplan 2021-2024;
- groep 2: culturele instellingen die geen vierjarige subsidie ontvangen in het kader van het Kunstenplan 2021-2024, in Amsterdam zijn gevestigd, gericht zijn op het algemeen nut en die op basis van statuten hun kernactiviteiten ontlend aan één of meer kunst- en cultuurdisciplines, en artistiek-inhoudelijke (met inbegrip van cultuureducatieve) publieksactiviteiten organiseren.

Evenals bij fase 1 en 2 van deze regeling, uitgevoerd in 2020, is het doel van de regeling het (gedeeltelijk) compenseren van de verliezen die instellingen lijden als gevolg van de coronacrisis. Deze regeling wordt begin april gepubliceerd. Het budget van fase 3 van de noodsteunmaatregel bedraagt **€ 16,0 miljoen**.

- ***Noodsteunmaatregel voor broedplaatsen (fase 2)***

Voor de noodsteunregeling die Bureau Broedplaatsen in 2020 heeft uitgevoerd, wordt een nieuw subsidietijdvak voor 2021 beschikbaar gesteld (fase 2). Hiervoor de bestaande noodsteunregeling gewijzigd. Het maximaal aan te vragen subsidiebedrag per m² CAWA verhoogd, zodat er meer steun aangevraagd kan worden door de broedplaatsen die dit hard nodig hebben. Met de eenmalige subsidies wordt de financiële situatie van broedplaatsen verbeterd zodat we ze kunnen behouden voor de stad. Deze regeling wordt begin april gepubliceerd. Voor deze regeling reserveren wij **€ 0,4 miljoen**.

- ***Stimuleringsregeling nachtcultuur***
Via een speciale stimuleringsregeling kunnen nachtclubs die op regelmatige basis een cultureel programma presenteren en aan een aantal aanvullende voorwaarden voldoen, in aanmerking komen voor een bijdrage van de gemeente Amsterdam, waarmee zij - zodra dat weer mogelijk is – de culturele programmering weer kunnen opstarten. Hiervoor reserveren wij **€ 0,9 miljoen**.
- ***Uitbreiding projectenbudget Amsterdams Fonds voor de Kunst ten behoeve van makers***
Omdat individuele makers en kleine organisaties opgericht door makers zwaar te lijden hebben onder de coronacrisis en nauwelijks opdrachten krijgen, hogen we het budget van de projectsubsidies van het Amsterdams Fonds voor de Kunst op. Op deze manier kunnen meer makers in onze stad hun eigen (nieuwe) projecten financieren, blijven maken, zich ontwikkelen en hierdoor in hun eigen levensonderhoud voorzien. Het AFK kijkt ook naar extra mogelijkheden op het gebied van cultuureducatie. Hiervoor reserveren wij **€ 2,0 miljoen**.
- ***Evenementen (fonds en leges)***
Een groot aantal evenementen en festivals in Amsterdam in de buitenruimte kenmerkt zich door een culturele programmering. Hoewel we op dit moment verwachten dat we tot tenminste 1 juli 2021 geen (grote) evenementen kunnen toestaan in Amsterdam, hopen we later dit jaar wel weer kleinschalige evenementen in de buitenruimte in de stad veilig en verantwoord mogelijk te kunnen maken. Op deze manier kunnen we ook een extra podium bieden voor makers en instellingen die door de coronamaatregelen niet kunnen programmeren in binnenlocaties. Het weer mogelijk maken van kleinschalige (en op termijn grotere) evenementen en festivals kan bijdragen aan zowel een economisch als sociaal herstel van onze stad. Daarom voeren wij de volgende acties uit:

1) Verhoging van het budget van het Evenementenfonds 2021

Wat we zien is dat organisatoren beduidend meer aanvragen bij het evenementenfonds dan voorafgaande jaren. Dit omdat verdienmodellen onder druk staan vanwege alle restricties die gelden als gevolg van het coronavirus, dan wel omdat sponsors (deels) wegvallen. Met een eenmalige ophoging van het subsidieplafond voor 2021 met **€ 0,3 miljoen** kunnen we de aanvragers honoreren op tenminste het toegekende subsidieniveau van 2020. Ook kan,

de aanvraag van twee culturele festivals, die in beginsel niet meer in aanmerking komen voor het fonds, maar in zwaar weer verkeren gelet op de coronasituatie, nog eenmalig worden gehonoreerd. Tenslotte wordt een klein bedrag toegevoegd aan het nog resterende plafond voor het snelloket van het evenementenfonds, specifiek bedoeld om allerlei initiatieven financieel te ondersteunen die ad hoc ontstaan zodra versoepeling van maatregelen daar ruimte voor biedt.

2) Het niet of gedeeltelijk in rekening brengen van leges voor festivals en evenementen

Organisatoren van evenementen en festivals (groot en klein) zijn hard geraakt door de coronacrisis. De verwachting is dat deze sector, evenals de nachtcultuur, het langst beperkt zal worden door de coronamaatregelen. Dit leidt onder meer tot verlies van banen, het wegvallen van externe financiers en leveranciers en grote onzekerheid over toekomstige activiteiten. Om er voor te zorgen dat Amsterdammers zodra dat mogelijk is weer veilig en verantwoord kunnen genieten van grote en kleine evenementen en festivals, brengen we in 2021 (en afhankelijk van de coronamaatregelen ook in 2022) geen of slechts een deel van de leges in rekening voor vergunningsplichtige evenementen in de buitenruimte. Hiervoor reserveren wij eenmalig **€ 0,9 miljoen**. De precieze invulling is afhankelijk van hoe de ruimte voor evenementen zich ontwikkelt in 2021 en zal daarop worden toegesneden. Vertrekpunt is dat organisatoren van evenementen voor alle doelgroepen ontlast worden in hun legesverplichtingen.

- ***Extra steun voor kinderen en jongeren in coronatijd: MidzomerMokum en project 1624***

Kunst en Cultuur heeft in samenwerking met Onderwijs, Jeugd, Zorg, Sport en stadsdelen in de zomer van 2020 een educatief, creatief en sportief programma voor de jeugd georganiseerd: MidzomerMokum. Hiermee zijn 90.000 kinderen en jongeren bereikt. Kunst en Cultuur heeft hiervoor een beroep kunnen doen op de noodkas (€ 215.000) en eigen middelen ingezet via de OBA en Mocca. Voor de zomer van 2021 is een nieuwe editie van MidzomerMokum in voorbereiding. Specifiek voor jongeren – en gefinancierd met een budget van € 0,1 miljoen vanuit perspectief-middelen van het ministerie van VWS – wordt in 2021 het project 1624 uitgevoerd. Het gaat hier om een samenwerking tussen de Meervaart, De Gasten, het Poldertheater en Untold waarmee kwetsbare jongeren tussen 16-24 jaar in Oost, West en Noord een laagdrempelig en cultureel-creatief programma kunnen volgen tot de zomervakantie, gericht op spoken word, film, muziek en theater.

- ***Lastenverlichting 2021-2022***

In 2021 en 2022 wil de gemeente lastenverlichting voor ondernemers in de stad realiseren en heeft daarvoor € 10 miljoen per jaar gereserveerd. Deze lastenverlichting is ook van toepassing op de Amsterdamse cultuursector. Voor 2021 heeft de raad gekozen voor het niet heffen van reclamebelasting en het niet innen van precario voor terrassen. Gelet op de zeer beperkte mogelijkheden om grootschalige evenementen te organiseren als gevolg van de coronamaatregelen en de verwachting dat de beperkingen voorlopig van kracht zullen blijven, wordt de heffing van de gemakkelijkhedenretributie (VMR) op evenementen pas vanaf 2022 ingevoerd.

- ***Lastenverlichting in het kader van huurrelaties Gemeentelijk Vastgoed***

Voor de huurders van vastgoed van de gemeente is door het college een maatwerkregeling vastgesteld. Onderdeel daarvan is dat deze huurders met terugwerkende kracht een huurkorting voor de periode 15 maart 2020 tot 15 maart 2021 kunnen aanvragen. Huurders die op een andere manier reeds gecompenseerd zijn vanuit de gemeente komen voor deze huurkorting niet in aanmerking. Verder geldt als voorwaarde dat een TVL is toegekend. De totale huurkorting is afhankelijk of het gehuurde op grond van rijksmaatregelen wel of niet gebruikt kon worden. Indien het gehuurde gesloten is geweest, dan geldt een korting van 50% en indien de huurder beperkt is geweest in het gebruik, dan geldt een korting van 20%. Verwachting is dat binnen 2 tot 3 maanden een reactie op de aanvraag kan worden gegeven. Huurders kunnen vanaf 29 maart 2021 een aanvraag tot huurkorting op de pagina *maatwerkregeling aanvragen* van de website van de gemeente Amsterdam. De volledige kaders en voorwaarden worden eveneens gepubliceerd op deze online pagina.

- ***Samenwerking met private fondsen en bedrijven***

In Amsterdam is een flink aantal private fondsen en stichtingen actief die net als de gemeente kunst en cultuur in Amsterdam financieel ondersteunen. Ook grote, internationale bedrijven investeren in de lokale cultuur. Meer publiek-private samenwerking en afstemming met de gemeente kan bijdragen aan een sneller herstel van de cultuursector in de hoofdstad. Zo kunnen we versplintering van initiatieven voorkomen, en kunnen we op basis van gedeelde agenda's krachten bundelen. Het college start in 2021 met gesprekken met private cultuurfondsen en bedrijven in de stad. Het streven is te komen tot een samenwerkingsagenda ten behoeve van het herstel van de cultuursector.

- **Maatschappij voor Behoud van Kunst & Cultuur (MBKC)**

We bundelen de krachten met de provincie Noord-Holland voor de oprichting van de Maatschappij voor Behoud van Kunst & Cultuur (MBKC). De MBKC - op initiatief van de Amsterdamse Kunstraad (AKr) en in samenwerking met het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) - wordt een platform waarbij de vraag van de cultuursector naar bedrijfsmatige coaching, en een aanbod van ervaren professionals uit het bedrijfsleven samenkomen.

De MBKC ontwikkelt en onderhoudt een netwerk van adviesbureaus en banken uit Amsterdam en de regio, die - vanuit hun maatschappelijke betrokkenheid - professionals voor enkele uren per week voor advies en coaching op niveau van directie en toezichthouders ter beschikking stellen. De MBKC matcht deze professionals met culturele instellingen (middelgroot) in Noord-Holland (inclusief Amsterdam). In nauwe samenspraak tussen instelling en adviseur kan er een (update van een) businessplan voor de komende 3 tot 4 jaar worden opgesteld. Dit plan kan voorzien in een strategie om de weerbaarheid van de instelling op langere termijn te vergroten. Hierbij worden diverse belanghebbenden bij de instelling betrokken, zoals vrienden, sponsors, fondsen (publiek en privaat), maar ook externe financiers. Uit dit traject volgt voor de deelnemende instellingen een op maat gemaakt financieel advies.

Verbinding met diverse financiële instrumenten

Samen met de provincie Noord-Holland, de Akr en het AFK verkennen we hoe de adviesfunctie van de MBKC het beste kan worden ingericht. Om recht te doen aan de diverse uitdagingen bij instellingen onderzoeken we hoe een aanpak op maat, en verschillende financiële instrumenten (in samenhang) het meest effectief zijn. Daartoe zijn er ook middelen uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds van de provincie Noord-Holland beschikbaar. Ook wordt aangesloten bij de dienstverlening van Cultuur+Ondernemen (C+O). Deze organisatie heeft in haar financierings-instrumentarium een aantal oplossingen die op verzoek van de minister van OCW specifiek ontwikkeld zijn om de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele sector op te vangen. Hiervoor is € 4,5 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Gemeente en provincie, de AKr en het AFK, werken nauw samen om er voor te zorgen dat later dit voorjaar kan worden gestart met de MBKC. Voor deze opstart reserveren we **€ 0,1 miljoen**. Na een jaar wordt de uitvoering van de MBKC geëvalueerd door de gemeente, de provincie, de Akr en het AFK.

Een nadere uitwerking van de inzet en bijdrage van de provincie Noord-Holland (uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds) voor de MBKC volgt in het tweede kwartaal van 2021. De ambitie van de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland is om in de komende jaren gezamenlijk op te trekken, mede in het kader van de MBKC. Ook streven we er naar om later dit jaar meer private partijen te betrekken bij dit initiatief.

- ***Bevorderen aansluiting op subsidieprogramma's Europese Unie***

Het maximaal benutten van de financieringsmogelijkheden die de Europese Unie biedt voor Amsterdamse cultuursector is belangrijk voor het herstel van de Amsterdamse cultuursector. Europese middelen kunnen als multiplier dienen en aanpassing en herstel op de korte en middellange termijn bevorderen op onderwerpen als innovatie en experiment, verdienvermogen, publieksbereik en digitalisering. Creative Europe 2021-2027 zet in op samenwerking en verbreding van publieksbereik. We starten in het derde kwartaal van 2021 een communicatiecampagne voor de Amsterdamse culturele en creatieve sector over de mogelijkheden die de EU biedt met betrekking tot financiering, innovatie en herstel. Kunst en Cultuur werkt hiervoor samen met het Team Europese Subsidies en de Creative Europe Desk NL.

2. Werkgelegenheid

Met de inzet van de financiële (nood)steun aan culturele instellingen willen we bijdragen aan het behoud van de culturele infrastructuur van Amsterdam en daarmee ook zo veel mogelijk banen. Ook de steun vanuit het Rijk via het algemene economische maatregelenpakket en de aanvullende steun van de minister van OCW dragen hier aan bij.

Uit gesprekken met de Amsterdamse cultuursector blijkt dat er behoefte is aan meer ondersteuning van cultureel ondernemers, zzp'ers, werkgevers, werknemers en professionals bij het vinden van de juiste informatie op het gebied van werkgelegenheid. Er is behoefte aan een loket bij de gemeente waar men terecht kan voor advies en hulp. Voor behoud van werk binnen de culturele sector en voor ondersteuning naar (tijdelijk) werk buiten de sector kan zo'n loket voor de cultuursector veel betekenen.

Door Werk, Participatie en Inkomen wordt gewerkt aan een breed Banenplan waarin ook aandacht is voor de cultuursector. Vanuit het steunplan dragen we bij aan dit Banenplan met een budget om een Banendesk Cultuur in te richten. Samen met het Rijk, de provincie, private partijen en het culturele veld wordt gekeken hoe meer instrumenten ontwikkeld kunnen worden voor het behoud van banen. Een nadere uitwerking van het Banenplan wordt later dit voorjaar gepresenteerd door de wethouder Werk, Participatie en Inkomen.

- ***Banendesk Cultuur 2021-2022***

We beginnen met het inrichten van de Banendesk Cultuur als onderdeel van het Regionaal Werkcentrum. Deze desk wordt bemenst door professionals met ervaring binnen de arbeidsbemiddeling en met ruime kennis van de culturele sector.

Door de Banendesk Cultuur als aparte merknaam te positioneren, willen we de herkenbaarheid en toegankelijkheid van Regionaal Werkcentrum voor ondernemers en werknemers en -gevers in de culturele sector vergroten.

De Banendesk Cultuur zal via heldere online communicatie de Amsterdamse cultuursector gidsen naar het aanbod en de dienstverlening van de gemeente. Via de Banendesk Cultuur kan worden aangesloten op verschillende programma's die zijn en worden ontwikkeld voor het behoud van werkgelegenheid en bestaanszekerheid, zoals het programma Veerkracht. Voor de uitvoering van de Banendesk Cultuur in 2021 en 2022 reserveren we **€ 0,4 miljoen**.

✘ ✘ ✘ 3. Cultuurparticipatie, regionaal en (inter)nationaal bezoek

Bij veel culturele instellingen zijn de publieksinkomsten zeer sterk afgenomen. De verwachting is niet dat het cultuurbezoek in 2021 weer op het oude (pre-corona) niveau zal komen. We zetten daarom – zodra dit veilig en verantwoord kan – in op het (her)activeren van lokaal, regionaal en (inter)nationaal bezoek aan culturele instellingen, activiteiten en evenementen. Samen met de G4 gemeenten doen we eveneens een beroep op het Rijk om ons hierin met matching te ondersteunen.

- ***Activeren lokaal, regionaal en nationaal cultuurbezoek***

In 2021 zal amsterdam&partners bijdragen aan het herstel van de cultuursector door het stimuleren van lokaal, regionaal en nationaal cultuurbezoek. De coronamaatregelen zijn uiteraard leidend voor de mate waarin communicatiestrategieën uitgevoerd kunnen worden. Bewoners worden gestimuleerd om het culturele aanbod in de stad en omgeving te (her)ontdekken met als doel extra bezoek aan culturele instellingen en activiteiten verspreid over de stad. Regionale en nationale bezoekers worden eveneens gestimuleerd om Amsterdam te bezoeken voor een dag/avond uit of voor een stedentrip, met culturele activiteiten als belangrijkste trekken.

Om het herstel van de Amsterdamse cultuursector extra aan te jagen, en Amsterdammers laagdrempelig de mogelijkheid te geven om na de coronacrisis weer het brede cultuuraanbod verspreid over de stad te (her)ontdekken, introduceren we samen met amsterdam&partners een bewonerspas. Geïnspireerd door vergelijkbare concepten in Rotterdam, New York en Tel Aviv, biedt deze pas (tegen een laag tarief) de mogelijkheid voor bewoners van Amsterdam om gratis of tegen een gereduceerd tarief gebruik te maken van het aanbod aan kunst en cultuur (evenals sport, evenementen en attracties) in de stad. De pas kan Amsterdammers helpen hun stad, de buurten en het enorme diverse aanbod verspreid over Amsterdam te leren kennen. Dit verhoogt de trots en de band met de eigen woonplaats en versterkt de verbondenheid tussen Amsterdammers onderling en met het cultureel aanbod. We reserveren eenmalig **€ 0,1 miljoen** ten behoeve van de opstart van de bewonerspas. Dit koppelen we eveneens aan de uitvoering van de Aanpak Binnenstad.

- ***Duurzame bezoekerseconomie (nationaal en internationaal bezoek)***
Het college heeft eerder aangegeven toe te willen naar een andere invulling van het toerisme, door meer op kwaliteit gerichte bezoekers te trekken. Het omvangrijke en diverse culturele profiel van de stad wordt hierbij als een van de pijlers gezien voor de herijking van de bezoekerseconomie. Als onderdeel van het Economisch herstel- en investeringsplan 2021-2024 zal daarom vanaf 2021 worden ingezet op het uitvoeren van het actieplan congressen. Ook het cultuuraanbod van de stad krijgt hierbinnen een centrale plek.

Amsterdam&partners start daarnaast in het derde kwartaal 2021 met een internationale reputatiecampagne om het internationaal bezoek voor kunst en cultuur in de stad weer veilig en verantwoord op gang te brengen. Hierbij wordt ingezet op een hernieuwd imago van Amsterdam als een stad van vrijheid met nadrukkelijke aandacht voor de aanwezigheid van diversiteit in kunst, creativiteit en cultuur. De campagnes worden samen met de cultuursector en de gemeente ontwikkeld.

- ***Aanpak Binnenstad***
Het college heeft op 15 december 2020 het uitvoeringsprogramma Aanpak Binnenstad gepresenteerd. Een belangrijke ambitie hierbij is om de Amsterdamse binnenstad weer een plek te laten worden waar alle Amsterdammers graag komen en bewoners zich thuis voelen. Hierbij geven we ook gehoor aan de wens voor meer aandacht voor kunst, cultuur, identiteit en vernieuwing in de binnenstad.

Gezien de grote hoeveelheid aan aanbod in kunst en cultuur in de binnenstad zullen we ook de Aanpak Binnenstad benutten voor het herstel van de kunst- en cultuursector van Amsterdam. Als onderdeel van het uitvoeringsprogramma zullen vanaf de zomer van 2021 via communicatiestrategieën van amsterdam&partners ook de diversiteit van het culturele aanbod in de binnenstad onder de aandacht worden gebracht bij de Amsterdammer, en daarna de regionale en (inter)nationale bezoeker.

4. Digitale praktijk, experiment met activiteiten en openstelling

We zetten in 2021 in op het bevorderen en uitwisselen van kennis in de sector over de mogelijkheden die digitalisering biedt om publiek te bereiken, nieuw werk te maken en te presenteren en te innoveren.

- ***Kennisprogramma digitalisering, innovatie & cultuur***

De coronamaatregelen hebben makers en instellingen gestimuleerd om te verkennen welke mogelijkheden digitalisering biedt om samen te werken en een publiek te bereiken en welke verdienmodellen daarbij passen. We zien steeds meer online streaming en nieuwe vormen van digitale content en presentatie, evenals een mix van fysieke en digitale productie en presentatie. Tegelijkertijd merken we dat de behoefte aan meer kennis over de mogelijkheden van digitalisering groot is binnen de Amsterdamse sector – ook omdat de verwachting is dat digitalisering van cultureel aanbod ook na de coronacrisis van belang blijft.

De Digitale Stad en Kunst en Cultuur hebben DEN Kennisinstituut cultuur & digitalisering gevraagd om samen met het Amsterdams Fonds voor de Kunst in het voorjaar van 2021 een online collegereeks aan te bieden voor de kunst- en cultuursector van de stad. Vanaf april worden online colleges aangeboden, gericht op onder andere digitale klantkunde, digitale verdienmodellen, technologische trends monitoren, digitaal leiderschap en online publieksbeleving.

Aanvullend hierop verkennen we in samenwerking met diverse digitale mediapartners in de stad de totstandkoming van een ondersteuningsprogramma voor het ontwikkelen en implementeren van nieuwe verdienmodellen met een digitale component voor de cultuursector.

- ***Evenementenkalender 2021: flexibiliteit en experiment***

Het verloop van de coronacrisis is nog steeds onzeker. Laat staan dat we kunnen voorspellen wanneer weer grote evenementen mogelijk zijn. In overleg met de organisatoren proberen we evenementen en festivals die vóór 1 juni gepland zijn te verplaatsen naar het najaar. Extra evenementen in de zomer plannen is niet mogelijk omdat het aanbod dan al heel groot is. Het recent door het Rijk aangekondigde garantiefonds geeft evenementen mogelijk wat

meer zekerheid, maar deze geldt pas vanaf 1 juli 2021. Het gat dat zo ontstaat in de evenementenkalender geeft ruimte om te experimenteren met kleinere evenementen, zodra dat kan en mag. We gaan daarom in de loop van 2021 experimenteren met evenementen tot 250 bezoekers door deze vrij te stellen van een vergunning, onder bepaalde voorwaarden. Die grens ligt nu op 100 bezoekers. Deze evenementen zijn sneller te organiseren. Als gemeente zoeken we mee naar plekken, helpen we bij de invulling en zijn we flexibel bij het verlenen van de vergunningen. We praten ook met organisatoren en eigenaren over maatregelen als sneltesten, zitplaatsen voor bezoekers, 1,5 meter afstand en hygiënemaatregelen. We werken goed samen en nemen het initiatief waar dat kan, ook om zo te leren wat werkt en wat kan.

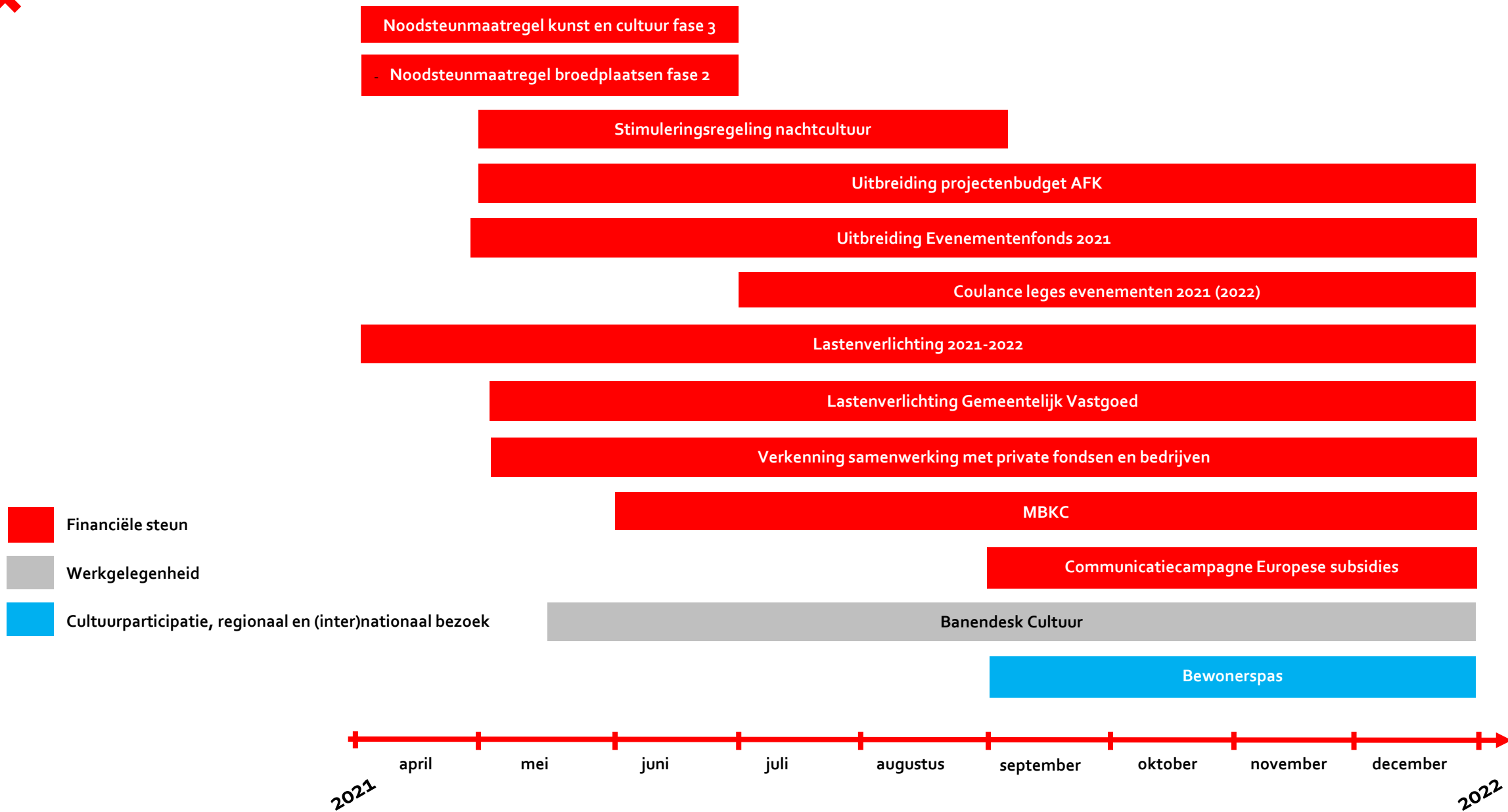
- ***Experimenten met openstelling: samenwerking met het ministerie van OCW en de G4***

Met het tweede steunpakket voor de culturele sector heeft de minister van OCW middelen beschikbaar gesteld om verspreid over het land experimenten voor veilige openstelling uit te voeren. Amsterdam verkent hiervoor samen met de G4 partners en de culturele sector diverse concepten. Een uitwerking van het ministerie van OCW wordt verwacht in het voorjaar van 2021.

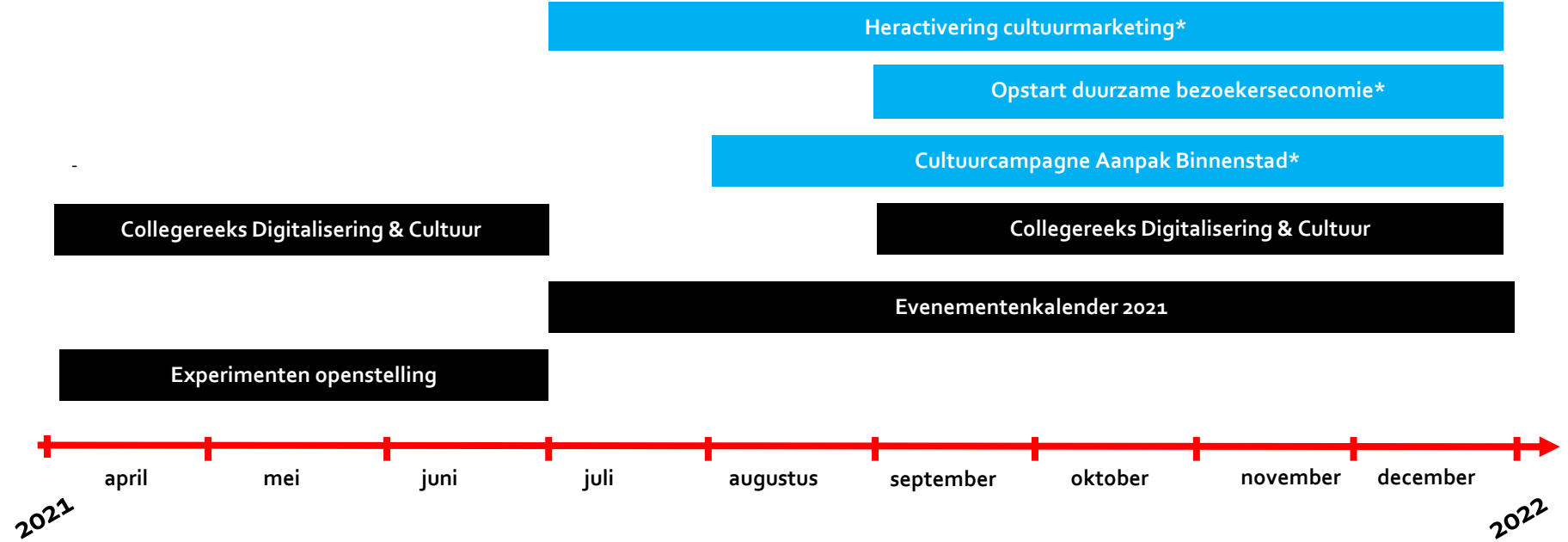
4. Planning

Maatregel

Maatregel

- Cultuurparticipatie, regionaal en (inter)nationaal bezoek
- Digitale praktijk, experiment met activiteiten en openstelling

* Planning onder voorbehoud, afhankelijk van de geldende coronamaatregelen van de Rijksoverheid

STEUNPLAN KUNST EN CULTUUR

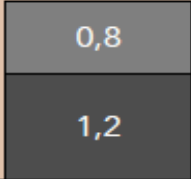
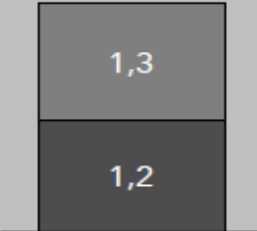
BIJLAGEN

A. Geschatte verlies aan inkomsten

Het meest aannemelijke scenario tot nu toe is dat heroplevingen van het virus in 2020 en 2021 leiden tot een lagere lange-termijn groei van de economie en gedempt herstel. De verwachting is dat deze situatie tenminste aan houdt tot 31 december 2021.

Op basis van de analyse van de Amsterdamse Kunstraad en het AFK naar de impact van de coronacrisis op de culturele sector, wordt het **totale verlies aan inkomsten in 2020 en 2021 geschat op € 2,5 miljard**.

Scenario	A	B
Mate van restricties	Geen tweede golf Huidige restricties tot einde COVID-19	Tweede golf die bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> • volledige sluit van 1 maand • 1 maand strengere restricties (vgl restricties 1 juni -1 juli) Verder huidige restricties
Duur van restricties ²	30 juni 2021	31 december 2021
Duur tot herstel BNP	30 september 2021	31 maart 2023
Verlies aan inkomsten t.o.v. Pre-COVID-19, EUR mld	 <p>2,0 0,8 1,2</p>	 <p>2,5 1,3 1,2</p>
Verlies 2020-2021, %	-47	-61

Bron: *Rapport Amsterdamse Maatschappij voor het Behoud van Kunst en Cultuur (AMBKC), Akr & AFK (november 2020)*

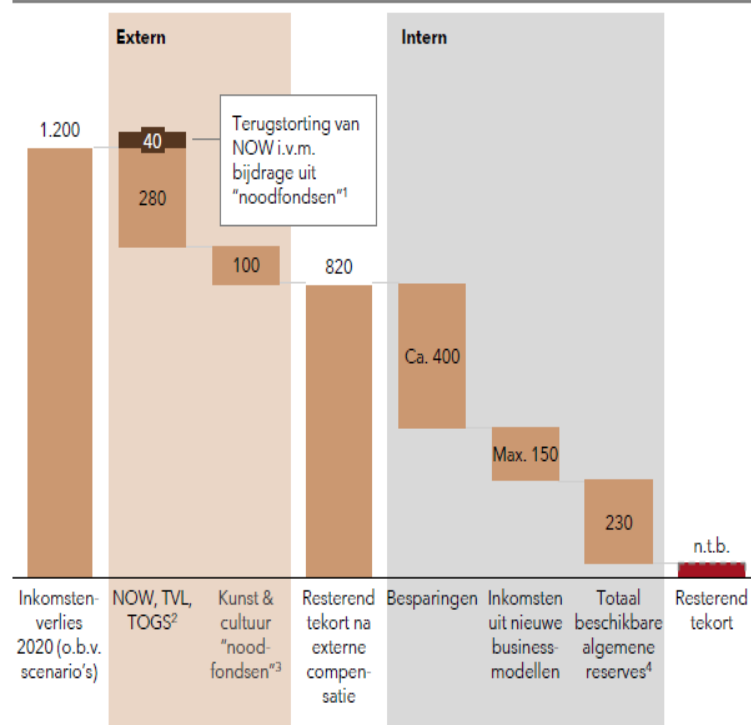

B. Oplopende tekorten

2021 brengt voor de sector grote onzekerheid met zich mee. In 2020 is er sprake van noodsteun voor een deel van de sector, en de meeste organisaties voeren interne maatregelen en reorganisaties door. In 2021 neemt deze steun af.

Door de aanhoudende crisis en de geldende maatregelen blijft het verdienvermogen laag (waaronder inkomsten uit publiek, sponsoring en inkomsten uit giften en private fondsen). Inkomsten uit nieuwe businessmodellen zullen niet genoeg zijn om de verliezen op te vangen. Reguliere subsidies dekken niet de volledige kosten. Met als gevolg nog meer reorganisaties en in het ergste geval faillissementen.

2020 sector onder druk: meeste instellingen lijken gat te kunnen dichten middels externe steun en significante interne compensatie
Tekort en beschikbare fondsen, EUR mln

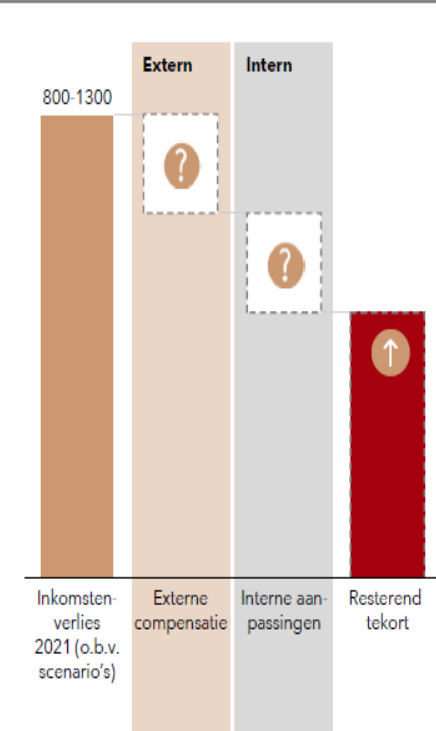

Toelichting
Aanvullende subsidie telt mee als inkomsten wat betekent dat een deel van de ontvangen **NOW teruggestort moet worden**

Besparingen bestaan uit **niet gemaakte kosten** (vb vanwege annulering/sluiting) en **reorganisaties** (vaste lastenreductie)

Impact van inkomsten uit nieuwe businessmodellen is nog beperkt (ca. <10% van pre-COVID-19 inkomsten)

2021 kritieke toestand: externe compensatie nog veelal onbekend, reserves reeds benut in 2020
Tekort en beschikbare fondsen, EUR mln

Toelichting
Meerderheid instellingen verwacht 2021 niet te overleven indien 1,5m maatregelen blijven, **veel instellingen hebben geen plan**

Eerste ondersteuning voor 2021 (NOW) en extra cultuurfonds zijn toegezegd voor komende negen maanden (tot mid21)

Intern zullen **reserves op** zijn en veel **'makkelijke' besparingen reeds gerealiseerd** in 2020

1. O.b.v. interviews aanname dat 40 EUR mln aan NOW (40% van steun uit "noodfondsen") teruggestort moet worden, aangezien bijdragen uit "noodfondsen" meetellen als inkomsten in NOW-calculatie
2. Schatting op basis van beschikbare data: ~306 mln EUR NOW (aanname NOW 1.0 en 2.0 volledig aangevraagd voor vaste personeelslasten), ~2mln EUR TOGS (4,000 EUR/instelling), ~13 mln EUR TVL (25,000 EUR/instelling)
3. 78 EUR mln (MinOCW), 17 EUR mln van Gemeente en 4 EUR mln (Kickstart Cultuurfonds, aanname 25% van 16 EUR mln totaal beschikbaar)
4. Gemiddeld 11% algemene reserves (o.b.v. uitvraag in maart 2020) van pre-COVID-19 jaarlijkse inkomsten

Bron: Interviews; Web- en personderzoek; Team analyse; Data op uitvraag verkregen van MinOCW; Uitvraag AFK & Gemeente Amsterdam over COVID-19 impact bij culturele instellingen (maart 2020)

Bron: *Rapport Amsterdamse Maatschappij voor het Behoud van Kunst en Cultuur (AMBKC), Akr & AFK (november 2020)*

C. Inzicht in de werkgelegenheid

Amsterdam is - gerekend naar aantal banen - de belangrijkste stad voor creatieve industrie in Nederland. **Een op de vijf banen in de Nederlandse creatieve industrie bevindt zich in onze stad.**

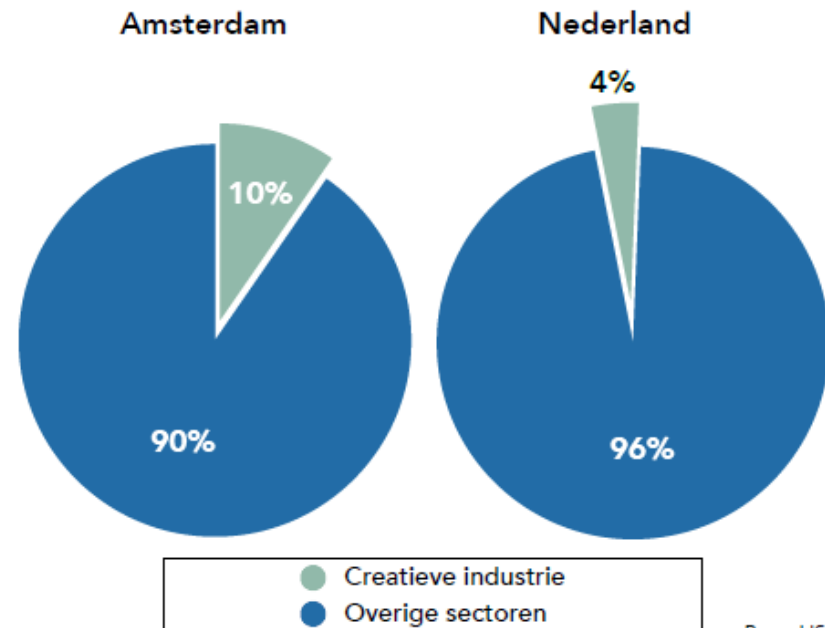
De creatieve industrie was in 2019 goed voor 10% van de totale werkgelegenheid in Amsterdam.

De creatieve industrie is een banenmotor: tussen 2008 en 2018 groeide het aantal banen in de creatieve industrie in Amsterdam met gemiddeld 4,7%. De banengroei van de totale economie in de hoofdstad was in dezelfde periode gemiddeld 2,2%.

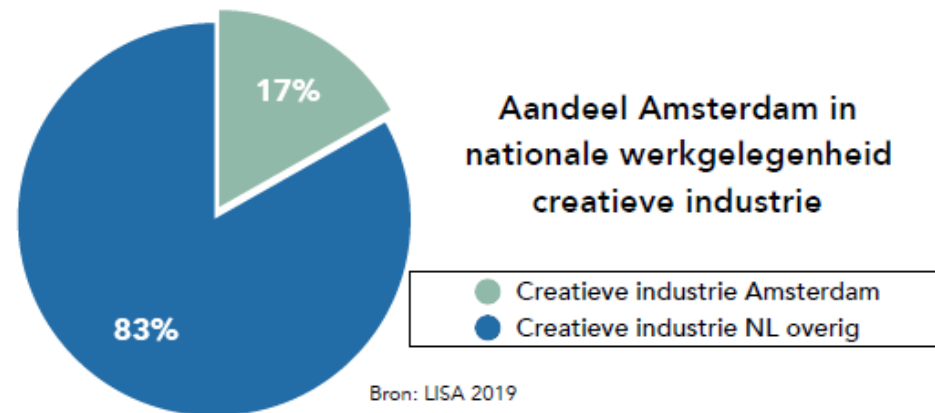
Aantal banen in Amsterdam

Kunsten en cultureel erfgoed	28.960
Podiumkunsten	10.420
Scheppende Kunsten	8.940
Overige kunst en erfgoed	6.180
Cultureel erfgoed	3.430
Media en entertainmentindustrie	19.120
Radio en televisie	3.140
Persmedia	6.490
Film	5.740
Muziekindustrie	1.090
Boekenindustrie	1.760
Overige uitgeverijen	300
Live entertainment	610
Creatieve zakelijke dienstverlening	21.420
Architectuur	2.440
Design	6.380
Communicatie	12.600
Creatieve industrie	69.500
Totale economie Amsterdam	653.030

Aandeel t.o.v. totale werkgelegenheid

Bron: LISA 2019

Bron: LISA 2019

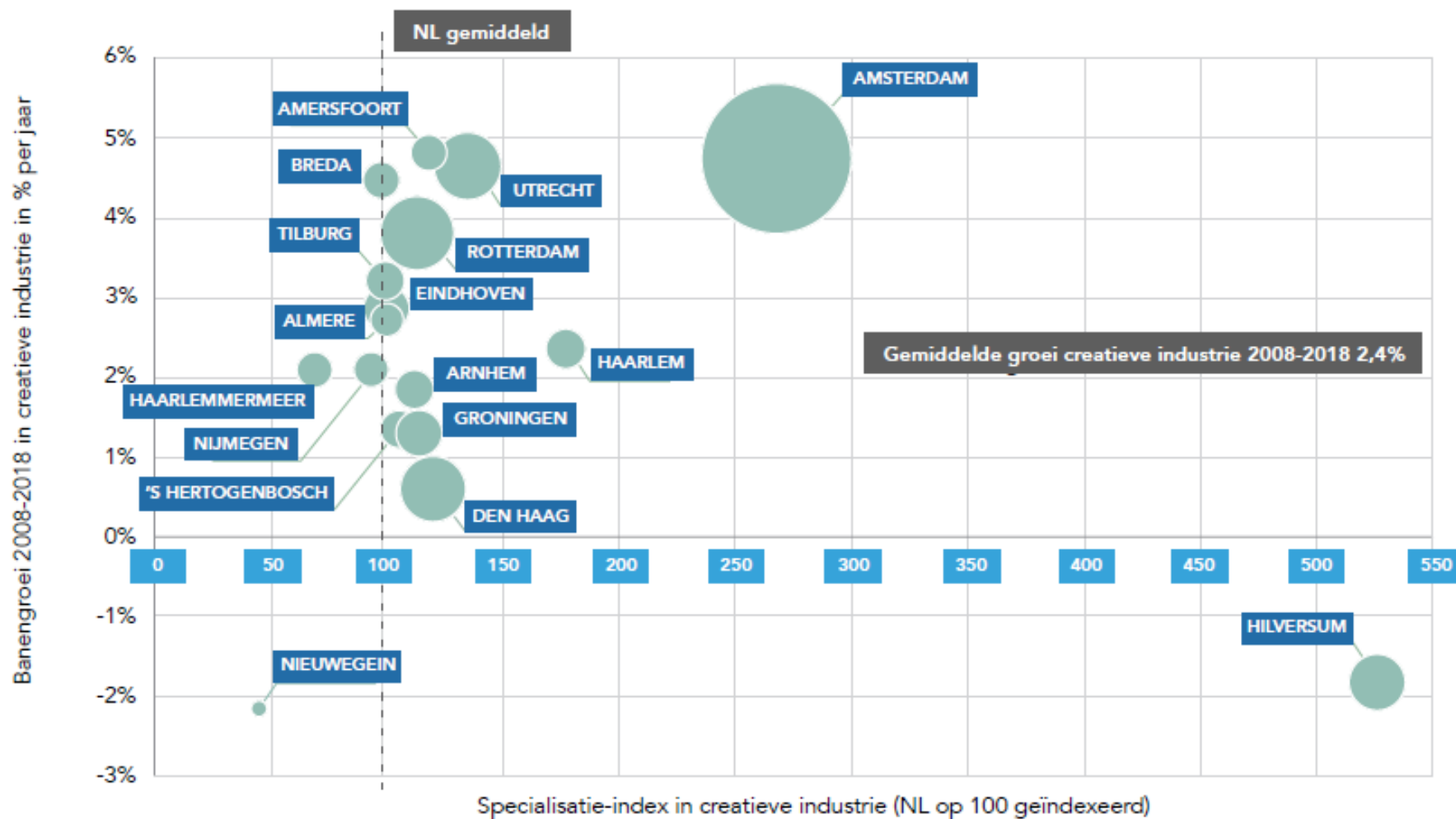

D. Omvang de sector

De werkgelegenheid in de creatieve industrie in Amsterdam is daarmee 4 keer zo groot als de nr 2. van Nederland, Rotterdam.

Amsterdam heeft procentueel het grootste aantal zelfstandige ondernemers in de creatieve industrie in heel Nederland (38% van de werkgelegenheid in de creatieve industrie).

E. Impact coronacrisis op makers en zelfstandigen

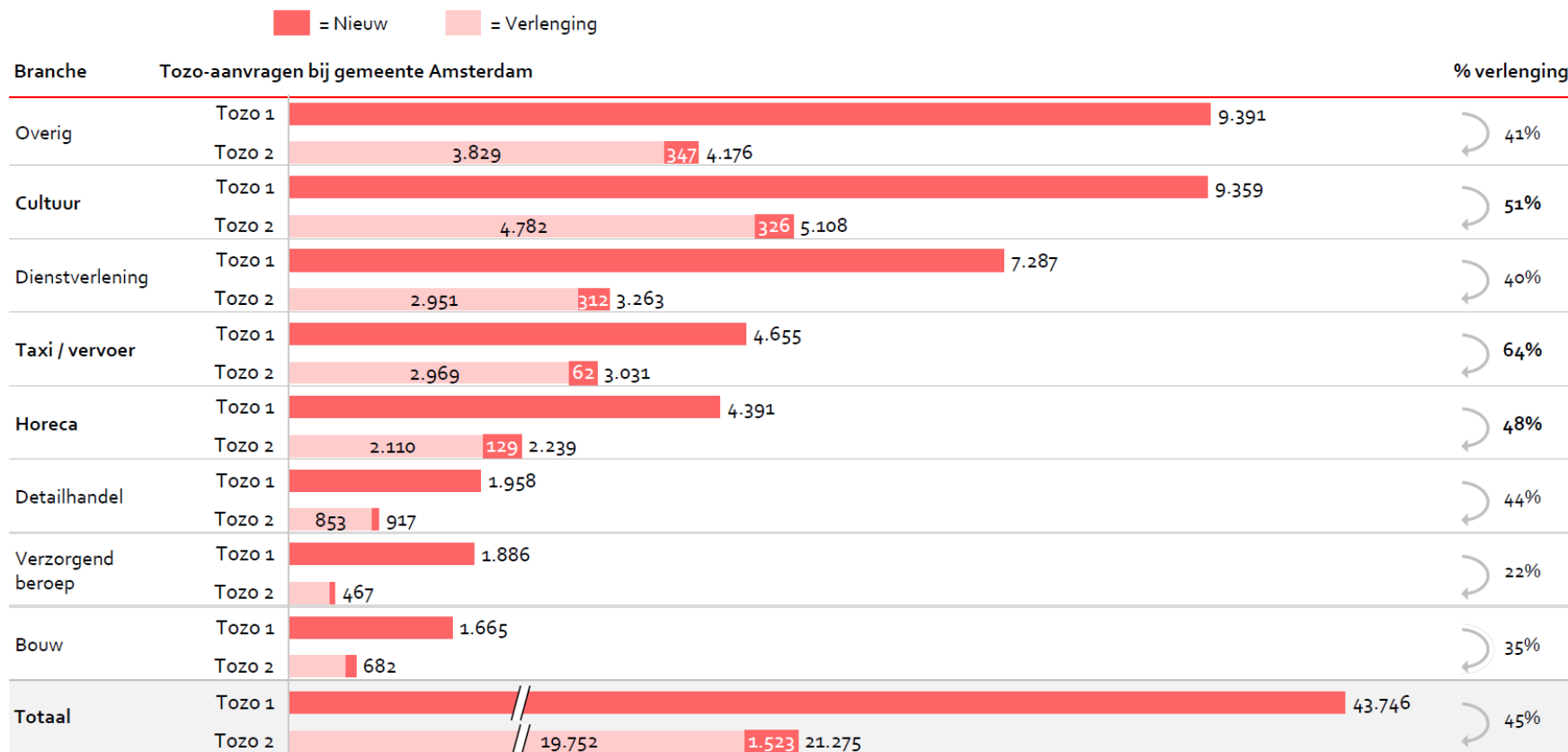
Gezien de omvang van de sector, evenals de aard van de impact van de coronacrisis, is het niet verrassend dat de cultuursector behoort tot de grootste aanvragers voor ondersteuning vanuit de Tozo regeling.

Bovendien heeft een groot aantal aanvragers ook een verlenging van Tozo 1 naar Tozo 2 verkregen.

De verwachting is dat dit ook het geval zal zijn bij Tozo 3. Deze zal verstrekt worden tot en met 1 juli 2021.

Vooralsnog is er geen sprake van verlenging. Hiermee valt voor een groot deel van deze doelgroep een belangrijke ondersteuning weg.

Overzicht Tozo-aanvragen Amsterdam naar branche (inclusief enkele dubbele aanvragen, excl. ingetrokken aanvragen)

Bron: Tozo-data WPI, gemeente Amsterdam (30-08-2020); Visualisatie it's public

Bron: WPI, gemeente Amsterdam (november 2020)

F. Inzet NOW 1 en 2 voor de kunst- en cultuursector van Amsterdam

Een zelfde beeld ontstaat eveneens op landelijk niveau in relatie tot de aanvragen in het kader van de NOW-regeling (NOW 1 en 2).

De cultuursector komt in aanmerking voor steun vanuit de NOW 3. Deze zal verstrekt worden tot en met 1 juli 2021.

Besluitvorming van het Rijk over verlenging van de generieke steunpakketten na 1 juli is tot op heden nog niet genomen.

- In totaal is er vanuit de **NOW 1 en NOW2** gezamenlijk voor de culturele en creatieve sector van Amsterdam (gesubsidieerd en niet-gesubsidieerde instellingen en bedrijven/ondernemingen) € **56.529.782 aan noodsteun** uitgekeerd.
- **317 bedrijven en organisaties** in de Amsterdamse creatieve industrie ontvingen ondersteuning in het kader van **NOW 1**.
- **163 bedrijven en organisaties** in de Amsterdamse creatieve industrie ontvingen ondersteuning in het kader van **NOW 2**.
- Binnen de NOW-regelingen kent de cultuursector van alle branches **het hoogste omzetverlies (62%)**.

G. Noodsteun voor de kunst- en cultuursector van Amsterdam

In 2020 hebben zowel het Rijk als de gemeente additionele steun mogelijk gemaakt voor de kunst- en cultuursector van Amsterdam.

De bedragen hiernaast betreft de omvang aan direct uitgekeerde noodsteun aan door het Rijk en/of gemeente gesubsidieerde instellingen.

De omvang van de additionele steun aan Amsterdam vanuit de overige elementen van de steunpakketten van de minister van OCW zijn op dit moment onbekend.

- ***Steunpakket 1 minister van OCW***
  - € 78,7 miljoen
- ***Steunpakket 2 minister van OCW***
  - € 41,4 miljoen
  - € 15,7 miljoen*
- ***Steunmaatregel gemeente Amsterdam fase 1 en 2***
  - € 11,3 miljoen**
- ***Steunmaatregel broedplaatsen gemeente Amsterdam fase 1***
  - € 0,5 miljoen

* Ten behoeve van inzet steunplan kunst en cultuur

** Resterend budget van € 5,7 miljoen wordt ingezet voor het steunplan kunst en cultuur

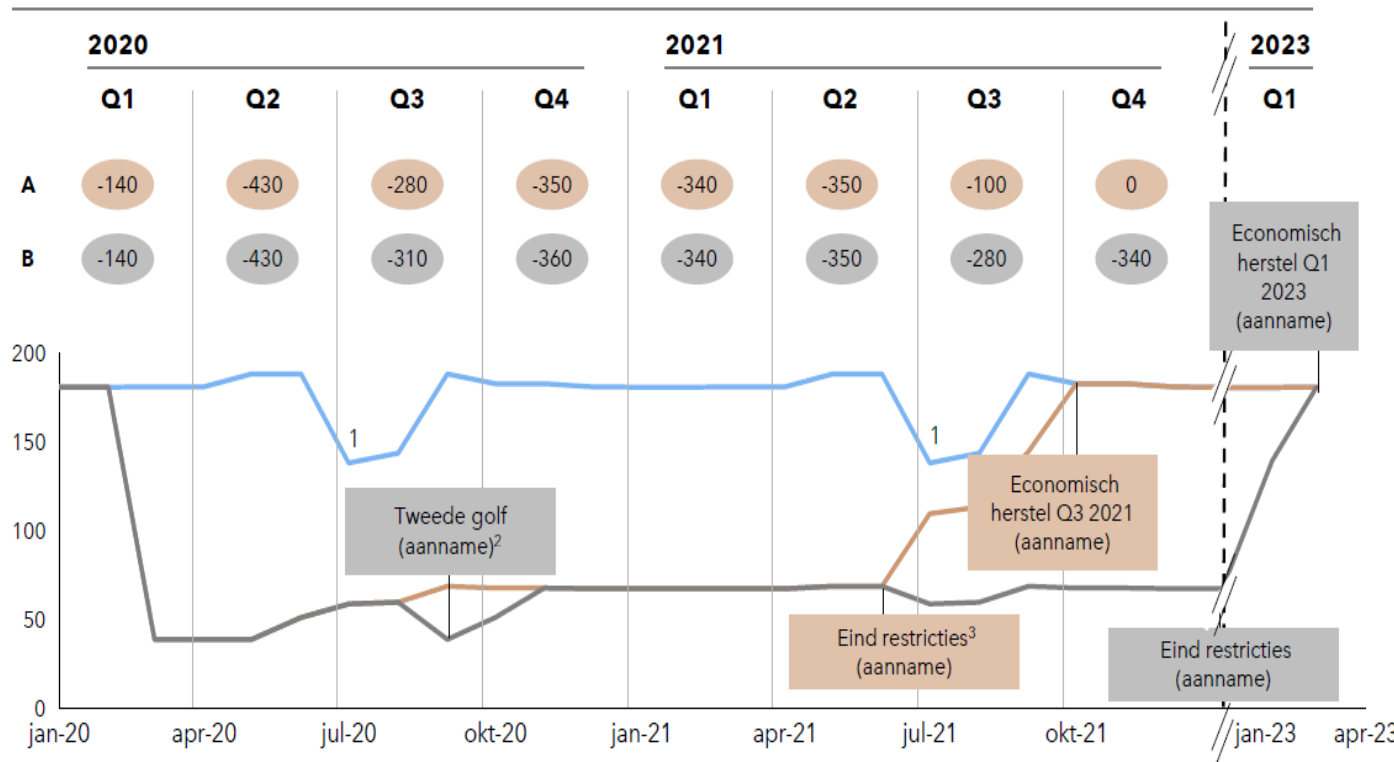
H. Prognose met betrekking tot herstel

Het verlies houdt naar verwachting aan tot 2023.

Inkomsten verlies t.o.v. geen COVID-19

EUR mln

Geen COVID Scenario A Scenario B

Totaal verlies per jaar,

EUR mld

2020	2021	2020-2021
-1,2	-0,8	-2,0
-1,2	-1,3	-2,5

1. Laag seizoen voor meeste kunst- en -cultuurinstellingen
2. Aanname voor mogelijke tweede golf. Periode is willekeurig gekozen.
3. Aanname voor eind COVID-19 gerelateerde restricties.

Bron: Team analyse; AFK verantwoording 2017-2019; Jaarverslagen 2019 A-BIS; Jaarverslagen 2019 BIS

7

Bron: Rapport Amsterdamse Maatschappij voor het Behoud van Kunst en Cultuur (AMBKC), Akr & AFK (november 2020)